

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

dereḳ ḥayim

Horovits, Yeshayah

zolqiew, 1802

קלב תשרפ

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11744)

פרשת שליו חקת מט

הסם לא ראת וחס על כבודו הסם ולא על כבודו וחס ויעש מעט
הם נחשת בסביל כבוד הסם עכ"ל וראה עד סיכן לריק לאסוג
כבוד בחלמיו סכמים ולדיקים :

פרשת בלק

ענתה לך נא ארה לי יוסר האדם במאוד שלא יפתח פיו
לשטן כי אפילו אם מדבר שלא בכוונה ממשיך הדבר
אל עלמו וכן בלק אמר ארה לי פיו הכפילו סלכסוף קילל
אותו :

תנן במסכת אבות עין טובה ורוח נמוכה ונפש מפלס מחלמיו
של אברהם אבינו עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה
מחלמיו של בלעם הרשע ואלו המדות הם כוללת והם הם
הקנאה והחאוס והכבוד המוליאין את האדם מן העולם וטומר
נפשו ירחק

חטאתי כי לא ידעתי לכאורה קשה אם לא ידע איך פא
חטאי שלא האדם מה שהי ראוי לו לידע ולהבין ולא
ידע הוא חייב בדבר כי ע"כ נחן לו הסיי השכל להשכיל ולהבין
אם צדקן בלעם הי' לו להבין כי לא לחנם עשם האחון כך :
והעיקר כי האדם מועד לעולם בין עד בין יסן כי חמיד
לריך להשכיל ולהבין ולראות שלא יארע לו דבר רע :

לא הדים און ביעקב וגומר בזה הפסוק הארכתי במאוד
במוסר שאון לא יחשוב בלבו אפילו לא בא לידו מעשה
בחבתי למעלה בחלק בעשרם מאמרו (והם נחבאר)

טהרת מחשבה סבל כי בקיום המאמר בכל דרכיך דעהו
או פסרת מחשבה סבל לא ירא האון בלבו ולא
יעלם במחשבתם :

כתיב לא הדים און ביעקב ולא ראם עמל בישראל ד' אלקיו
עמו וחרועת מלך צו קשה כי הענין בכלל בא כפול
בפסוק עור קשה שלשה לשונות משחנות בסיפא דקרא מרישא
דקרא בריש אמר לשון הצטע ונסיפ' לשון ראיה ברישא
אמר לשון און ובסיפ' לשון עמל בריש' הזכיר שם יעקב
ובסיפא שם ישראל עור יס כפל ושנוי בסיפ' עלמה ה' אלקיו עמו
וחרועת

ועשה מלגת בצע על זר כחוסב לעשות הוא כאלו ועשה
חוקהו ה' על כלם חזר ונחשבים הפונם וואו פנין פלמו
הפנלין ע' זה ל' ען יונקי' סדים שלג חסאו' וקשה
הו דגס חסאו ע"ת מה זכו מה זכו' צידס להנלל עזורו והוא כאלו
ה' אומר עשה בסביל עזואצן פלמו שלג חסאו' אט יש וכו' צפס
היינו כח ההכנה פצהס נקדוטה ולג' סדרס מכח נשמוחיוסן * פבל
עכו"ס אסר נשמוח מסטרס דמשסססס אסס פמס יקרס *
וכחוקה ה' לסיפך ע"כ גס דינו להיפך :

הגה אף שציראל אין הקב"ה מלרף מחכמה רעה למשפס
מ"מ גמו ממנו הכידו' ה' הנה קומ' בפכוק סון' כ רחמי
לבי לא ישפע ע' ולא ישמע פ' מלסון רז"ל נס במיע כנוהר לא
ל' וסכוונה סאין הקב"ה פ' ססס על ססססס וו כמעסס מ"מ
קב"ה רומס פוחס דרך דמי' אף סמין מביס הכסס גסורס
ו"ס סון סכ רחמי' ר"ל מסססס סכוא דרך רמי' ולא סססס *
י' פלו סני' סאדס מעמיס במחשבתו בדרך הצטה פמוסס ומעמיס
אין לעשות העבירס ומחלמץ במחשבה וו ומחלכס ומחכמי
מסוב החבולות ע"ז סרו"ל קסין סרהורי עבירס מעבירס והסעס
בי פעולת העבירס הוא ככני גסמיות וסרהורי עבירס הוא
ברוחניות צמוד סמחשבה דס כססמחשבה סוא דרך רמי' סו סין
מביט כס סבל מ"מ רוסס כס דרך דמי' סנס כיו סון לא
סמע כלומר לא סביר' לי' מ"מ פמועה כפפוסס יש דהיינו סכנס
ובס סרמו וישמע ד' ויחר אפו צד מיון וע"ז נאמר ד' יודס
מחשבו' אדס כיו ססס סבל ר"ל אעפ"י סאיו מעניס על סמחשכ'
מ"מ ססס יודע אוחס אף כססדיוןלא ילסס נפועל והוא סבל כיו כל
דבר סלא נגמר נקרא סבל וכן רמוז בפסוק ספרי אדס לא יחשוב
לו פ' עת ואין צדומו דמיס כלומר ספרי סאין סקב"ס
פושט מסססס עון * מ"מ ויחר אפרי מי סלא עלס על רוסו
דמיס

הגה לענין סנס מחשבה רעה אין סקב"ס חוסב
פוחס להביט כס לסביס כיו ס' סלסיו עמו מחלכ
ססססס סלו מסטר' דקדוטה ע"ד כיו חלק ס' עמו יעקב סבל נמלחו
ומ"ס ס' סלסיו עמו קמי על לא הביט סון כיעקב כיו אף סלא הביט
מ"מ רסס וע"כ פווכר מדרגת יעקב' אמנס במחשבה טובס

סווכר

בישראל וירמוז עלי לא ראה עמל בישראל וביאור
הפסוק שאף יש הרב' עמל שהכל באור' עבירה בפועל או לא זו סאי
הקב"ה מצים בה אלא אפילו אמו רואה בה פילד יש הרבה מלכות
שכלל עדה ישראל אין מקיימין כמו עתה בחורבן בעו"ה מלו' המקדש
זקדטיו ומלו' צומאה וטהרה ומרבה כיוצא בזה הקב"ה יודע דעת
ישראל שבמאור הסממחים לקיימם וכל תפלתם ע"ו לקיימ' רק עתה
עוזרים באונם הקב"ה מלרף מחשבתיו למעשה כאלו הי' מעשה
ואו לא זו סאי מציעה עמל אלא אפילו אינו רואה "ועוד יש הרבה
מלות מחרי"ג מלות טאי אפשר לקיימם וכבר הארכתי בזה
בדרוש כל העוסק בחורה לשמה זופה לדברים הרבה סכן החורס
נחנה לכלל עדה ישראל * כמלך סכות לעבדיו כחצומזהרס
ומלוס על כמס ענייני' מה שלא לעשות ומה לעשות ומה העבד
בסקורין הכתב סכל אחד יהיה זהיר וזריו בעבודת המלך ככל מה
שאפשר לו לעשות כי זה הליווי שייך לעבד זה וזה לעבד זה
ולפעמים הם משוחטים באיזה ליוויים כולם שוים ואם הם מקיימין
מכתב המלך או כולם עבדים נאמיים כאלו כל אחד מהם קיים
כל ספח * כן החורה האא כתב מס"ה הקב"ה ואנתנו ישראל
עבדיו * ופשאנתנו עוסקים בחורה לשמה דסיינו לקיים כתב
שמלך לעשות כל אחד מה שאפשר והיתה מחשבתו כסקורא הכתב
לקיים כל הכתוב בו * או אף מה שלא קיים דסיינו מלך שלא
הי' באפשרי לו לקיים מעלה עליו הכתוב כאלו קיים וזה מה
שאמר הכתוב והרועת מלך בו וזה קאי על לא ראה עמל בישראל
והטעם כי ריעות והחצרות כתב המלך בו ונפסס חסקה לקיים
וזוהו המעלה הנפלאה ע"כ אמר בישראל ואמר בו כמ"ס בהקדמ'
הכלל העולה אדם יטהר מחשבתו ולא יעלה שום מחשבה פיגול
במחשבתו אפילו בדרך ריהטא וידבק תמיד מחשבתו לקיום החור'
ואלו תיה ויכסוף ויחאוס ואם איז דבר נמנע ממנו לקיים ילטע
ויגלה מחשבתו לפני הודע מחשבות ויאמר רבש"ע גלוי וידוע
לפניך אם הי' אפשר לי דבר זה לקיים הייתי מקיימו כמ"ס
אברהם אבינו בהקרבת האיל תחת ילתק בנו אמר כאלו בני שחוס
כאלו זרק דמו כאלו הופסט כי מאחר שהי' מחשבתו לעשות כן א'
הוא ממש כאלו נעשה * וע"ז אמר הפסוק כיכל לצבות
דורש ה' וכל יאר מחשבות מבין אט חדרטנו יאלא לך ואם העזבו
יזנחך לעד * מ"ס לבנות דורש' הוא מחשבה טובה סבלב דורש'

אופה

פר

פוחה דרי
הבא לטה
אמססבה
וימסוך מ'
ע"כ

בקנא

או חילול

לאזו

רמו מו

באזיו

ותע

ביאור

לא מח

היה ש

אבל ה

היה א

לשבתו

משה ו

וימותו

מעמי

רב צ

ר"ל ב

לא לע

משה ו

עליה

הארכ

אחיה דריסס למזבח וע"ז אמר אה"כ אם חדרתנו ימלא לך כי
הבא לטהר מסייעין לו * מ"שוכל ילר מחסבות מובין קאי
אממסבס רעה אע"פ שאין דורס אותה מ"מ מבין ויודע אותה
וימסוך מזה רע כי הבא ליטמא פיתחין לו וז"ש ואם תעזבו וגומר
ע"כ יקדש עלמנו במעשה ובדיבור ובמתחבס :

פרשת פנחס

בקנאו את קנאתי בחוכם * מזה ילמוד האדם שיקנא
את קנאת ה' לצבות כשרואה איזה חילול הסם
או חילול התורה ראם הסיך החזיק לו הס"י טובה וחנות וברית
שלום :

לאזני משפתת האזני * פירש"י אזני הוא אלצון * ורבים
חסו מה שייכות יש לאלו ששמות להדרי * וסעפתי
רמו מופר שארז"ל סובראו הלבעותיו של אדם כיתדות כדי לחכס
באזניו שלא ישמע דבר דע ויהי" לאלצון כמו לאלבעון שיהסוב
האלבע לאזון ויאטיס אזניו מלשמוע דבר רע :

ותעמודנה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאי
וכל העדה * איחא בזה"ק פרש"י בלק
ביאור הענין דבנות אלפחד דאמרו אבינו מה במדבר וכי הגורים
לא מחו במדבר אלא רבים מולקים בזה יש אומרים שמקושם עלים
היה שכאמר כי בחטאו מת * ויש אומרים אחד מהמעפילים סיה
אבל הטענה שהיו טוענים בנות אלפחד שהיה מה במדבר שסוא
היה אב לבית יוסף ולפי שלא היה חכם בחורה כראוי לא הי' גטיל
לשבתו אעפ"י שהי' אב לבית יוסף והוא לא שמר פיו ודיבורו לפני
משה ועליו נאמר וימת עם רב מישראל * מאי וימת עם רב
וימותו הל"ל אלא הוי קאי על אלפחד שהיה עם ראם לומר איש
מעמי הארץ ולא חכם בחורה וביעו עם רב שלא ידע בחורה והי'
רב במשפחה * רב על זרע יוסף מבני מנשה ולפי שחטא במדבר
ר"ל בדיבור ממש חטבו שמשה נותר שגאה ולכן קרבו עכ נמס
לאלעזר וכל הנשיאים וכל ראשי האבות ולא דברו עם
משה אלא לפנים מכאן מו שחושש וירא מהדיינים יוסף דיינים
עליהם וילא דין לאמתו * והס לא ידעו שמשה הי' עניו מאוד תכל
האדם אשר על פני המדקס ולא היו לריבין לירא מפניו כיון ברמס